

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

ANTOINE BALIT VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2017/16211)

Karar Tarihi: 2/6/2020

R.G. Tarih ve Sayı: 21/8/2020-31220

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Kadir ÖZKAYA
Üyeler : Engin YILDIRIM
Celal Mümtaz AKINCI
Rıdvan GÜLEÇ
Recai AKYEL
Raportör : Kamber Ozan TUTAL
Başvurucular : 1. Antoine BALIT
2. Georges BALIT
3. Sami BALIT
4. Simon Aida Said Rashid BALIT
Başvurucular Vekili : Av. Mustafa TURAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, ülkeler arası karşılıklılık bulunmadığı gerekçesine dayalı olarak mirasçılık belgesi verilmemesi nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 8/3/2017 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.
6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüş bildirmemiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

8. Başvurucular Antoine Balit, Georges Balit ve Sami Balit Suriye Arap Cumhuriyeti (Suriye) vatandaşıdır. Diğer başvurucu Simon Aida Said Rashid Balit Ürdün Haşimi Krallığı vatandaşıdır.

9. Başvurucular, murisleri Saaid Nicola Balit'in hissedarı olduğu İstanbul'un Zeytinburnu ilçesi Ambarlar mevki 2956 ada 27 parsel sayılı taşınmazın kamulaştırılması olarak el atıldığı iddiasıyla tazminat davası açmışlardır.

10. Tazminat davasının açıldığı Bakırköy 11. Asliye Hukuk Mahkemesi, taşınmazın hissedar maliklerinden olan başvurucuların murisinin vefat etmiş olması nedeniyle mirasçılık belgesi sunulması için başvurucular vekiline mehil ve yetki vermiştir.

11. Başvurucular 1/3/2010 tarihinde mirasçılık belgesi verilmesi talebiyle dava açmışlardır. Dava dilekçesinde, başvurucuların Suriye vatandaşı oldukları ve Halep Şeriat Mahkemesi tarafından 18/4/2005 tarihinde verilen mirasçılık belgesine göre 1/5/2002 tarihinde ölen murisin geride kalan mirasçıları oldukları belirtilmiştir.

12. Davalı Maliye Hazinesi 6/7104 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulup 1/10/1966 tarihli ve 12428 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Suriye Uyrukluların Mallarının Tesbiti ve Bu Mallara El Konulması Hakkında Yönetmelik (1966 tarihli Yönetmelik) uyarınca el konulan malların miras yoluyla intikalinin mümkün olmadığını savunmuştur.

13. Bakırköy 10. Sulh Hukuk Mahkemesi (Mahkeme) 29/12/2010 tarihinde davanın reddine karar vermiştir. Kararın gerekçesinin ilgili kısımları şöyledir:

"Murisin ve mirasçılarının Suriye vatandaşı olmaları sebebiyle Adalet Bakanlığı, Uluslar arası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, ile Tapu Kadastro Müdürlüğü, Yabancı İşler Daire Başkanlığından; Türkiye ile Suriye arasında mütekabiliyet sözleşmesi veya taşınmaz mal ediniminin veya intikalinin mümkün olup olmadığı hususu sorulmuş, verilen cevabi yazıda; Türkiye ile Suriye arasında miras hukuku konusunda mütekabiliyet sözleşmesi bulunmadığını, yabancı devlet uyruğunda bulunan gerçek kişilerin miras yoluyla taşınmaz mal edinmelerinin yabancının mensup olduğu ülkede yabancı uyruklulara taşınmaz mal edinme imkanı verilmiş, Türk uyruklulara hakkında da bu bakımdan bir sınırlamaya gidilmemiş olmasına yani karşılıklılık ilkesine bağlı olduğunu, karşılıklılık ilkesinin siyasi veya ahdi olabileceği gibi, kanuni ve fiili de olabileceği, bu ilkenin aranması için Türkiye ile diğer devlet mevzuatında kanunlarında ve idari tasarruflarında Türklerle mirasçı olma sıfatı ve tanınması, yani o ülkelerdeki taşınmazları Türklerin miras yoluyla kazanabilme olanağına sahip olmaları, Türkiye'de bulunan taşınmazlara da o ülkenin uyruklarının tevariüs yoluyla sahip olmaları gerektiğini, 01-10-1966 tarih ve 6/7104 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile yürürlüğe giren 'Suriye Uyrukluların Mallarını Tesbiti ve bu Mallara El Konulması Hakkında Yönetmelik'in 1. maddesinde Suriye Uyruklulu bütün özel ve tüzel kişilerin Türkiye'de bulunan taşınmaz ve taşınır (zati eşyası hariç) malları ile bütün hak ve menfaatlerine 28/5/1927 gün ve 1066 sayılı Kanun gereğince hazinece el konulduğunu, el konulan taşınmazların idaresinin Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğüne bırakıldığını, bu nedenle Suriyelilere miras intikallerinde yapılacak işlemler

konusunda Maliye Bakanlığının görüşüne başvurulması gerektiğini, ayrıca Suriye ile Türkiye arasında devam eden ikili görüşmelerde konunun çözümü için mütabakat sağlanmaya çalışıldığını belirtmiştir.

Türkiye Şam Büyükelçiliği'nden alınan yazıda da 25 Haziran 2008 tarih ve 11 sayılı yasaya göre yabancı gerçek ve tüzel kişilerin Suriye'de gayrimenkul edinim hakkı bulunmadığını, aynı kuralların Türk vatandaşları için de geçerli olduğunu belirtilmiştir.

Dosyaya gelen cevabi yazılara göre bu gün için Suriye uyruklu gerçek ve tüzel kişilerin gayrimenkul mal edinmelerine imkan bulunmadığından veraset ilamı talebinin reddine karar verilmesi gerektiği kesin kanaat ve sonucuna varıldığından aşağıdaki hüküm fıkrası kurulmuştur."

14. Başvurucular kararı temyiz etmiştir. Yargıtay 8. Hukuk Dairesi temyiz süresinde yapmadığı gerekçesiyle 26/9/2014 tarihinde temyiz istemini reddetmiştir. Başvurucuların karar düzeltme talebini inceleyen Yargıtay 14. Hukuk Dairesi (Daire), temyiz isteminin süre yönünden reddine dair kararı kaldırmış ve esastan yaptığı inceleme sonucu temyiz itirazlarını reddederek 15/11/2016 tarihinde hükmün onanmasına karar vermiştir.

15. Nihai karar 6/2/2017 tarihinde başvurucular vekiline tebliğ edilmiştir.

16. Başvurucular vekili 8/3/2017 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

1. Mevzuat Hükümleri

17. 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 705. maddesi şöyledir:

"Taşınmaz mülkiyetinin kazanılması, tescille olur.

Miras, mahkeme kararı, cebrî icra, işgal, kamulaştırma hâlleri ile kanunda öngörülen diğer hâllerde, mülkiyet tescilden önce kazanılır. Ancak, bu hâllerde malikin tasarruf işlemleri yapabilmesi, mülkiyetin tapu kütüğüne tescil edilmiş olmasına bağlıdır. "

18. 20/5/1982 tarihli ve 2675 sayılı mülga Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 22. maddesinin birinci ve ikinci fıkraları şöyledir:

"Miras ölenin milli hukukuna tabidir. Türkiye'de bulunan taşınmaz mallar hakkında Türk hukuku uygulanır.

Mirasın açılmasına, iktisabına ve taksimine ilişkin hükümler terekenin bulunduğu yer hukukuna tabidir."

19. 27/11/2007 tarihli ve 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 20. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları şöyledir:

"(1) Miras ölenin millî hukukuna tâbidir. Türkiye'de bulunan taşınmazlar hakkında Türk hukuku uygulanır.

(2) Mirasın açılması sebeplerine, iktisabına ve taksimine ilişkin hükümler terekenin bulunduğu ülke hukukuna tâbidir."

20. 22/12/1934 tarihli ve 2644 sayılı Tapu Kanunu'nun 35. maddesinin ilk hâli şöyledir:

"Tahdidi mutazamm kanunî hükümler yerinde kalmak ve karşılıklı olmak şartile yabancı hakikî şahıslar Türkiyede gayrimenkul mallara temellük ve tevarüs edebilirler."

21. 2644 sayılı Kanun'un yeniden düzenlenmiş ve değiştirilmiş hâliyle 35. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(Yeniden Düzenleme: 29/12/2005-5444/1 md.; Değişik: 3/5/2012-6302/1 md.)

Kanuni sınırlamalara uyulmak kaydıyla, uluslararası ikili ilişkiler yönünden ve ülke menfaatlerinin gerektirdiği hallerde Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen ülkelerin vatandaşı olan yabancı uyruklu gerçek kişiler Türkiye'de taşınmaz ve sınırlı ayni hak edinebilirler. Yabancı uyruklu gerçek kişilerin edindikleri taşınmazlar ile bağımsız ve sürekli nitelikteki sınırlı ayni hakların toplam alanı, özel mülkiyete konu ilçe yüz ölçümünün yüzde onunu ve kişi başına ülke genelinde otuz hektarı geçemez. Cumhurbaşkanı kişi başına ülke genelinde edinilebilecek miktarı iki katına kadar artırmaya yetkilidir.

...

Cumhurbaşkanı, ülke menfaatlerinin gerektiği hallerde yabancı uyruklu gerçek kişiler ile yabancı ülkelerde kendi ülkelerinin kanunlarına göre kurulan tüzel kişiliğe sahip ticareti şirketlerinin taşınmaz ve sınırlı ayni hak edinimlerini; ülke, kişi, coğrafi bölge, süre, sayı, oran, tür, nitelik, yüzölçüm ve miktar olarak belirleyebilir, sınırlandırabilir, kısmen veya tamamen durdurabilir veya yasaklayabilir.

...

Bu madde hükümlerine aykırı olarak edinilen, edinim amacına aykırı kullanıldığı ilgili Bakanlık ve idarelerce tespit edilen, süresi içinde ilgili Bakanlığa başvurulmayan veya süresi içinde projeleri gerçekleştirilmeyenler ile bu maddenin birinci fıkrası kapsamındaki sınırlamalar dışında miras yoluyla edinilen taşınmazlar ve sınırlı ayni haklar, Maliye Bakanlığınca verilecek bir yılı geçmeyen süre içinde maliki tarafından tasfiye edilmediği takdirde tasfiye edilerek bedele çevrilir ve bedeli hak sahibine ödenir."

22. 28/5/1927 tarihli ve 1062 sayılı Hudutları Dahilinde Tebaamızın Emlakine Vaziyet Eden Devletlerin Türkiye'deki Tebaaları Emlakine Karşı Mukabelei Bilmisil Tedabiri İttihazı Hakkında Kanun'un 1. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"İdari mukarrerat veya fevkalade veya istisnai kanunlarla Türkiye tebaasının hukuku mülkiyetini kısmen veya tamamen tahdit eden devletlerin Türkiye'deki tebaasının hukuku mülkiyeti dahi Cumhurbaşkanı kararıyle Hükümet tarafından mukabelei bilmisil olmak üzere kısmen veya tamamen tahdit ve menkulat ve gayrimenkulatına vaziyet olunabilir."

23. 1966 tarihli Yönetmelik'in 1. maddesi şöyledir:

"Suriye uyruklu bütün özel ve tüzel kişilerin, Türkiye'de bulunan taşınmaz ve taşınır-zati ve ev eşyası hariç malları ile bütün hak ve menfaatlerine 28/5/1927 gün ve 1062 sayılı Kanun hükümleri gereğince Hazinece elkonulmuştur."

24. 6/8890 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulup 6/11/1967 tarihli ve 12743 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Suriye Uyruklu Özel ve Tüzel Kişilerin Hazinece El Konulan Mallarının İdaresi Hakkında Yönetmelik'in (1967 tarihli Yönetmelik) 1. maddesi şöyledir:

"Suriye uyruklu özel va tüzel kişilere ait olup 28/5/1927 gün 1062 sayılı Kanun hükümlerine göre Bakanlar Kurulunca müttehaz 1/10/1966 gün 6/7104 sayılı kararla, elkonulan taşınır ve taşınmaz mallar ve bunlara müteferri hak ve menfaatlar bu Yönetmelik esasları dairesinde idare olunur."

25. 1967 tarihli Yönetmelik'in 5. maddesi şöyledir:

"El koyma ve idare bakımından 17/10/1966 tarihinde bihakkın iktisap edilmiş uyruklu esastır."

Ancak, 13/1/1939, 14/2/1942, 18/11/1957 günlü kararnamelerle takyidat konulan taşınmaz malların Suriye uyruklu malikleri, 13/1/1939 dan sonra başka bir devlet uyrukluğuna geçmiş olsalar dahi, taşınmaz malları yönünden Suriye uyruklu ad ve itibar olunurlar."

2. Yargıtay İctihadı

26. Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 23/12/2009 tarihli ve E.2009/5-422, K.2009/579 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"1062 sayılı Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan Bakanlar Kurulu Kararları ve Yönetmelik hükümlerine göre, Suriye uyruklu olup Türkiye de taşınmazı bulunan şahıslar yönünden özel bir düzenleme getirilmiş; anılan düzenlemeler sonucu Türkiye de taşınmazı bulunan şahısların mülkiyet hakları sınırlandırılmış olmasına karşın, ortadan kaldırılmamıştır."

Açıklanan mevzuat içeriğinden, somut olayda olduğu gibi, tapu maliki ve mirasçılarının mülkiyet hakkının devam ettiği ve taşınmaza ilişkin olarak her türlü dava hakkının bulunduğu; bunun yanında bedelin Hazine tarafından idare edilmesi gerektiği kuşkusuzdur."

27. Yargıtay 14. Hukuk Dairesinin 2/3/2016 tarihli ve E.2015/12038, K.2016/2602 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"Mahkemece, davacının Suriye uyruklu olduğu ve Suriye Devleti ile Türkiye Devleti arasında mirasçılık ve kişilerin mal edinmesi konusunda karşılıklılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir."

Hükmü, davacı vekili temyiz etmiştir."

Mahkemece, 1062 sayılı Kanuna dayanılarak çıkarılan 1966 günlü ve 6/7104 sayılı Bakanlar Kurulu kararındaki kısıtlamalar belirtilmek suretiyle davacının muris ile irs ilişkisini gösterecek mirasçılık belgesi verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile davanın reddine karar verilmesi doğru görülmemiş bu sebeple hükmün bozulması gerekmiştir."

28. Yargıtay 14. Hukuk Dairesinin 12/1/2016 tarihli ve E.2015/4172, K.2016/205 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"Murisin vefatıyla mirasının 1/2'sinin babasına, 1/2'sinin annesine kalacağı, bu payların da kendi mirasçılarına intikal edeceği gözetilmeksizin miras paylarının yanlış hesaplanması, ayrıca mirasçılardan L.K.nin Suriye uyruklu olması nedeniyle 28.05.1927 günlü, 1062 sayılı Kanun gereğince Suriye uyruklular için çıkarılan 01.10.1966 günlü 6/7104 ve 25.09.1967 günlü 6/8890 sayılı Bakanlar Kurulu Kararları ve bu kararlara göre çıkarılan yönetmelikler gereğince gayrimenkuller yönünden mirasçılığı sınırlandırılmış olduğundan L.K. hakkında yukarıda bahsedilen kısıtlamaların mirasçılık belgesinde gösterilmemesi doğru görülmemiş, bu sebeple kararın bozulması gerekmiştir."

29. Yargıtay 14. Hukuk Dairesinin 26/12/2016 tarihli ve E.2015/5640, K.2016/10853 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"Suriye uyruklu bütün özel ve tüzel kişilerin Türkiyede bulunan taşınmaz ve kişisel eşyası hariç taşınır malları ile bütün hak ve menfaatlerine 28.05.1927 gün 1062 sayılı Kanun hükümlerine dayalı Hazinece el konulmuştur. Mahkemece, Suriye uyruklu mirasçılara düşecek miras paylarına devletçe hukuken el konulmuş olduğundan mirasçılık belgesinde hak ehliyeti yönünden bu kararnameye işaret edilmek suretiyle verasetin belirlenmesi gerekirken..."

30. Yargıtay 14. Hukuk Dairesinin 21/3/2019 tarihli ve E.2016/8239, K.2019/2548 sayılı kararının ilgili kısmı şöyledir:

"...miras bırakandan Suriye uyruklu mirasçılarının intikal eden Türkiye'deki taşınmazların miras bırakanın ölüm gününden sonra yürürlüğe giren ve az yukarıda açıklanan Kanun ve Bakanlar Kurulu Kararnameleri karşısındaki hukuki durumu tartışılmamış, miras bırakandan sonra ölen Suriye uyruklu mirasçılarının ölüm günü itibarıyla Suriye ile ülkemiz arasında miras yolu ile taşınmaz edinmede karşılıklığın bulunup bulunmadığı araştırılmaksızın hüküm verilmiştir. Eksik araştırma ve soruşturma ile ve yasal düzenlemeler gözardı edilerek hüküm verilemez.

Türkiye'de bulunan taşınmazları edinmede karşılıklığın bulunmaması halinde ise mirasçılarının miras bırakanla irs ilişkisini ve miras paylarını gösterecek ve Türkiye'de bulunan taşınmazların mirasçılara geçmeyeceği yönünde kayıt içerecek şekilde mirasçılık belgesi düzenlenmelidir.

Mahkemece açıklanan bu olgular gözardı edilerek yazılı şekilde hüküm verilmesi doğru görülmediğinden hükmün bozulması gerekmiştir."

B. Uluslararası Hukuk

31. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne (Sözleşme) ek 1 No.lu Protokol'ün "Mülkiyetin korunması" kenar başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Her gerçek ve tüzel kişinin mal ve mülk dokunulmazlığına saygı gösterilmesini isteme hakkı vardır. Bir kimse, ancak kamu yararı sebebiyle ve yasada öngörülen koşullara ve uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabilir.

Yukarıdaki hükümler, devletlerin, mülkiyetin kamu yararına uygun olarak kullanılmasını düzenlemek veya vergilerin ya da başka katkıların veya para cezalarının ödenmesini sağlamak için gerekli gördükleri yasaları uygulama konusunda sahip oldukları hakka halel getirmez."

32. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (AİHM) *Apostolidi ve diğerleri/Türkiye* (B. No: 45628/99, 27/3/2007) kararına konu olayda Yunan asıllı Türk vatandaşı olan murisin ölümüyle terekesindeki taşınmaz mirasçı bırakmadan vefat ettiği gerekçesiyle bir vakıf adına tapuya tescil edilmiştir. Başvurucuların mirasçılık belgesi verilmesi talebi kabul edilerek taşınmazın başvurucular adına tescili sağlanmış ancak Dışişleri Bakanlığı ile Bakanlığın görüşlerine istinaden iki ülke arasında karşılıklılık bulunmadığı gerekçesiyle başvurucuların miras yoluyla taşınmaz edinemeyeceklerine karar verilmiştir (*Apostolidi ve diğerleri/Türkiye*, §§ 6-46). AİHM öncelikle mülkün varlığını incelemiş ve başvurucular adına tescilin yapıldığına, ayrıca mirasçılık belgesi verilen dönem için başvurucuların kayıt malikinin mirasçısı olduğuna dikkat çekerek mülkün mevcut olduğu sonucuna varmıştır (*Apostolidi ve diğerleri/Türkiye*, § 68). AİHM ayrıca mirasçılık belgesinin iptal edilmesinin mülkiyet hakkına müdahale teşkil ettiğini kabul ederek müdahalenin genel kural çerçevesinde incelenmesi gerektiğini belirtmiştir (*Apostolidi ve diğerleri/Türkiye*, § 69). AİHM murisin vefat ettiği tarihte ve yargılama sırasında miras yoluyla taşınmaz edinilmesine yönelik bir kısıtlamanın mevcut olmadığına vurgu yapmıştır. Bu bağlamda Bakanlığın Mahkemeye gönderdiği yazıya göre Yunanistan'da miras yoluyla mal edinmeye yönelik herhangi bir engelin olmadığı, aksine raporda miras yoluyla mal edinen Türk uyruklu vatandaşlardan söz edildiği ifade edilmiştir. Buna ek olarak Bakanlar Kurulunun 3/2/1988 tarihli kararı ile mal edinimini sınırlandıran, önceki 2/11/1964 tarihli kararın kaldırıldığı açıklanmıştır. AİHM ayrıca 2644 sayılı Kanun'un 35. maddesiyle yapılan, karşılıklılık olmasa dahi miras hakkı tanıyan kanun değişikliğine de dikkati çekmiştir. AİHM sonuç olarak miras yoluyla taşınmaz edinimine ilişkin olarak Yunanistan'da Türk uyruklu vatandaşlara karşılıklılık ilkesinin uygulandığının ortaya konulmadığı gözönüne alınarak 2644 sayılı Kanun'un 35. maddesinin yeterince öngörülebilir biçimde uygulanmadığı gerekçesiyle kanunilik ölçütü yönünden mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir (*Apostolidi ve diğerleri/Türkiye*, §§ 70-78).

33. *Nacaryan ve Deryan/Türkiye* (B. No: 19558/02-27904/02, 8/1/2008) kararına konu olayda, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı murisin 2000 yılında ölmesinin ardından başvurucular mirasçılık belgesi talebinde bulunmuşlar, Hazine de murisin tek kanuni mirasçısının kendisi olduğu iddiasıyla talepte bulunmuştur. Birleştirilerek görülen davada Bakanlıktan karşılıklılık hususunda görüş istenmiş ve yapılan yargılama neticesinde asliye hukuk mahkemesi taşınmazlar yönünden Yunanistan ile Türkiye arasında karşılıklılık ilkesinin gereğinin yerine getirilmemiş olduğunu belirterek başvurucuların mirasçılık sıfatını tanımamıştır (*Nacaryan ve Deryan/Türkiye*, §§ 6-16).

34. AİHM başvurucuların iddialarının aksine murisin ölümüyle doğrudan veraset hakkı iktisap edemediklerini zira 2644 sayılı Kanun'un 35. maddesine göre ilgili dönemde yabancıların veraset yoluyla mülk edinebilmeleri için karşılıklılık koşuluna tabi tutulduklarını belirtmiştir. AİHM Türk hukukuna göre murisin mallarının hiçbir zaman başvuruculara intikal de ettirilmediğini ifade ederek başvurucuların mevcut bir mülkünün olmadığını tespit etmiştir. Bununla birlikte somut olayda Türk hukukunda karşılıklılık ilkesinin başvurucular yönünden etkilerinin Sözleşme bağlamında incelenmesi gerektiğini vurgulayan AİHM, Yunan Hükûmetinin sunduğu belgelere göre Türk vatandaşlarının 1990 tarihli Kanun ile getirilen kısıtlamaya konu bölgede bulunan taşınmazları miras yoluyla edinebildiğini belirtmiştir. AİHM olayın meydana geldiği tarih itibarıyla karşılıklılık ilkesi çerçevesinde

yabancıların taşınmaz edinebildiklerini, murisin öldüğü tarihte yürürlükte olan 3/2/1988 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ile de 1964 yılında çıkarılan taşınmaz edinimini sınırlandıran kararın kaldırılmış olduğunu açıklamıştır. AİHM, muris ile aralarında bir nesep bağı olduğu açıkça ortaya konulan başvuru sahiplerinin taşınmaz mallarda olduğu gibi taşınmazlar yönünden de mirasçı sıfatlarının tanınması için gerekli bütün koşulların sağlandığını belirterek murisin taşınmazlarının mülkiyetini edinme yönünde başvuru sahiplerinin meşru bir beklentileri olduğunu kabul etmiştir (*Nacaryan ve Deryan/Türkiye*, §§ 44-56).

35. AİHM başvuru sahiplerinin taşınmazlar üzerinde mirasçı sıfatlarının tanınmamasının mülkiyet hakkına müdahale teşkil ettiğini ifade etmiş ve müdahaleyi birinci kural çerçevesinde incelemiştir (*Nacaryan ve Deryan/Türkiye*, § 57). AİHM sonuç olarak *Apostolidi ve diğerleri/Türkiye* kararına atıfla 2644 sayılı Kanun'un 35. maddesinin yeterince öngörülebilir biçimde uygulanmadığı gerekçesiyle kanunilik ölçütü yönünden mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir (*Nacaryan ve Deryan/Türkiye*, §§ 58-60).

36. AİHM, Yunan uyruklu tapu kayıt maliklerince satışa konu edilen bir taşınmazın tapu kaydının murisin ölümüyle mirasının Hazineye intikal ettiği gerekçesiyle iptal edilmesinin şikâyet edildiği *Günaydın Turizm ve İnşaat Ticaret A.Ş./Türkiye* (B. No: 71831/01, 2/6/2009) kararında da benzer bir gerekçeyle kanunilik ölçütü yönünden mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir.

V. İNCELEME VE GEREKÇE

37. Mahkemenin 2/6/2020 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvuru sahiplerinin İddiaları

38. Başvuru sahipleri, mirasçılık belgesinin verilmemesi nedeniyle muristen kalan taşınmaz üzerindeki mülkiyet haklarının ellerinden alındığını iddia etmiştir. Başvuru sahipleri, Halep Şeriat Mahkemesinden alınmış şeri veraset ilamında muris Saaïd Nicola Balit'in mirasçıları olduklarının açık olmasına rağmen kamulaştırmaz el atma davasında bu ilamın geçerli görülmeyerek Türkiye Cumhuriyeti mahkemelerinden veraset ilamı sunulmasının istendiğini belirtmiştir. Mirasçılık belgesi verilmesi davasının reddi ile birlikte kamulaştırmaz el atma davasına devam etme ve haklarına kavuşma imkânından mahrum kalarak zarara uğradıklarını ifade eden başvuru sahipleri, kamu yararı ile kişisel yarar arasında bulunması gereken dengenin bozulduğunu ifade etmiştir. Başvuru sahipleri sonuç olarak bu gerekçelerle mülkiyet haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

39. Anayasa'nın "Mülkiyet hakkı" kenar başlıklı 35. maddesi şöyledir:

"Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir.

Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir.

Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz."

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

40. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir nedeni de bulunmadığı anlaşılan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

a. Mülkün Varlığı

41. Mülkiyet hakkının ihlal edildiğinden şikâyet eden bir kimse önce böyle bir hakkının var olduğunu kanıtlamak zorundadır (*Mustafa Ateşoğlu ve diğerleri*, B. No: 2013/1178, 5/11/2015, §§ 49-54). Bu nedenle öncelikle başvurusunun Anayasa'nın 35. maddesi uyarınca korunmayı gerektiren mülkiyete ilişkin bir menfaate sahip olup olmadığı noktasındaki hukuki durumunun değerlendirilmesi gerekir (*Cemile Ünlü*, B. No: 2013/382, 16/4/2013, § 26; *İhsan Vurucuoğlu*, B. No: 2013/539, 16/5/2013, § 31). Anayasa'nın 35. maddesiyle güvenceye bağlanan mülkiyet hakkı, ekonomik değer ifade eden ve parayla değerlendirilebilen her türlü mal varlığı hakkını kapsamaktadır (AYM, E.2015/39, K.2015/62, 1/7/2015, § 20).

42. Başvuruya konu olayda murislerine ait taşınmaza kamulaştırmasız olarak el atıldığı iddiasıyla başvuru tarafından tazminat davası açılmıştır. Bu davaya sunulmak üzere başvuru mirasçılık belgesi verilmesini talep etmişlerdir. Mahkeme, Suriye uyruklu kişilerin gayrimenkul mal edinmelerine imkân bulunmadığı gerekçesiyle talebi reddetmiştir. Başvurular, mirasçılık belgesinin verilmemesi nedeniyle mirastan doğan haklarını kullanamadıklarını ileri sürmüşlerdir.

43. 1966 tarihli Yönetmelik ile Suriye uyruklu kişilerin Türkiye'de bulunan taşınmaz mallarına Hazinece el konulmuştur. El konulan taşınmazların Hazine tarafından ne şekilde idare edileceği 1967 tarihli Yönetmelik ile düzenlenmiştir. Yargıtay içtihadında belirtildiği üzere (bkz. § 26) söz konusu elkoyma işlemi ile Suriyeli uyruklu kişilerin mülkiyet haklarının sınırlandırıldığı fakat ortadan kaldırılmadığı ve mirasçılarının mülkiyet hakkının devam ettiği vurgulanmıştır. Dolayısıyla söz konusu elkoyma işlemi Suriye uyruklu kişilerin taşınmaz üzerindeki mülkiyet hakkını sona erdiren ve bu hakkı devlete geçiren bir işlem niteliğinde değildir.

44. Somut olay bakımından murisin ölümüyle 4721 sayılı Kanun'un 705. maddesine göre mirasın doğrudan başvuruçulara intikal ettiği söylenemez. Zira 2644 sayılı Kanun'un miras bırakanın ölüm tarihi itibarıyla yürürlükte olan 35. maddesine göre karşılıklılık koşulunun da gerçekleşmesi gerekir. Bununla birlikte başvuruçuların mirasçılık belgesi verilmesine bağlı olarak mirasçılık haklarını kullanmaları kapsamında taşınmazı edinmeleri yönünde meşru bir beklentilerinin bulunup bulunmadığı değerlendirilmelidir.

45. Başvuruçular tarafından sunulan Halep Şeriat Mahkemesi tarafından verilen veraset ilamına göre başvuruçular, murisin çocukları ve mirasçıları olarak gösterilmiştir. Söz konusu ilama göre başvuruçular ile muris arasında bir soy bağı bulunmuştu. Kaldı ki somut olayda Mahkemece mirasçılık belgesi verilmesi talebinin reddedilmesinin gerekçesi başvuruçuların murisle soy bağı bulunmaması veya murisin mirasçıları olmamaları değil taşınmaz edinimi hakkında ülkeler arası karşılıklılık ilişkisinin bulunmaması olarak gösterilmiştir.

46. Mirasçılık belgesi, mirasçılardan miras ile irs ilişkisini ve tereke üzerindeki miras paylarını gösteren bir belgedir. Söz konusu belgeye dayanarak miras kalan mal varlığı üzerinde tasarruf yetkisi kullanılabilir. Mirasçılık belgesine dayalı olarak bir taşınmaz tapu sicilinde tescil ettirilebilir. Bu bağlamda somut olayda miras ile başvuru arasında başvuru mirasçısı olarak kabul edilmelerini gerektiren bir soy bağı ilişkisinin mevcut olduğu açıktır. Buna göre de başvuru mirasçısına ait taşınmazın mülkiyetini edinme yönünde meşru bir beklentilerinin olduğu kabul edilmelidir (benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. *İoanis Maditinos*, B. No: 2015/9880, 8/5/2019, § 51).

b. Müdahalenin Varlığı ve Türü

47. Anayasa'nın 35. maddesinde bir temel hak olarak güvence altına alınmış olan mülkiyet hakkı kişiye -başkasının hakkına zarar vermemek ve yasaların koyduğu sınırlamalara uymak koşuluyla- sahibi olduğu şeyi dilediği gibi kullanma ve ondan tasarruf etme, onun ürünlerinden yararlanma olanağı verir (*Mehmet Akdoğan ve diğerleri*, B. No: 2013/817, 19/12/2013, § 32). Dolayısıyla malikin mülkünü kullanma, mülkün semerelerinden yararlanma ve mülkü üzerinde tasarruf etme yetkilerinden herhangi birinin sınırlanması mülkiyet hakkına müdahale teşkil eder (*Recep Tarhan ve Afife Tarhan*, B. No: 2014/1546, 2/2/2017, § 53).

48. Anayasa'nın 35. maddesi ile mülkiyet hakkına temas eden diğer hükümleri birlikte değerlendirildiğinde Anayasa'nın mülkiyet hakkına müdahaleyle ilgili üç kural ihtiva ettiği görülmektedir. Buna göre Anayasa'nın 35. maddesinin birinci fıkrasında, herkesin mülkiyet hakkına sahip olduğu belirtilmek suretiyle *mülkten barışçıl yararlanma hakkına* yer verilmiş; ikinci fıkrasında da mülkten barışçıl yararlanma hakkına müdahalenin çerçevesi belirlenmiştir. Maddenin ikinci fıkrasında, genel olarak mülkiyet hakkının hangi koşullarda sınırlanabileceği belirlenerek aynı zamanda *mülkten yoksun bırakmanın* şartlarının genel çerçevesi de çizilmiştir. Maddenin son fıkrasında ise mülkiyet hakkının kullanımının toplum yararına aykırı olamayacağı kurala bağlanmak suretiyle devletin mülkiyetin kullanımını kontrol etmesine ve düzenlemesine imkân sağlanmıştır. Anayasa'nın diğer bazı maddelerinde de devlet tarafından mülkiyetin kontrolüne imkân tanıyan özel hükümlere yer verilmiştir. Ayrıca belirtmek gerekir ki mülkten yoksun bırakma ve mülkiyetin düzenlenmesi, mülkiyet hakkına müdahalenin özel biçimleridir (*Recep Tarhan ve Afife Tarhan*, §§ 55-58).

49. Somut olayda başvuru mirasçılara mirasçılık belgesinin verilmemesi, başvuru mirasçılarının mirasçılık haklarından yararlanamamalarına ve miras kalan tereke üzerindeki tasarruf yetkilerini kullanamamalarına yol açmıştır. Dolayısıyla başvuru mirasçılarının mülkiyet hakkına yapılan bir müdahalenin mevcut olduğu kuşkusuzdur. Diğer taraftan niteliği ve amacı gözetildiğinde müdahalenin *mülkiyetten barışçıl yararlanmaya* ilişkin genel kural çerçevesinde incelenmesi uygun görülmüştür.

c. Müdahalenin İhlal Oluşturup Oluşturmadığı

50. Anayasa'nın 13. maddesi şöyledir:

"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

i. Genel İlkeler

51. Anayasa'nın 35. maddesinin ikinci fıkrasında mülkiyet hakkının ancak kamu yararı amacıyla kanunla sınırlanabileceği belirtilmek suretiyle mülkiyet hakkına yönelik müdahalelerin kanunda öngörülmesi gereği ifade edilmiştir. Öte yandan temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin genel ilkelerin düzenlendiği Anayasa'nın 13. maddesinde de *hak ve özgürlüklerin ancak kanunla sınırlanabileceği* temel bir ilke olarak benimsenmiştir. Buna göre mülkiyet hakkına yapılan müdahalelerde dikkate alınacak öncelikli ölçüt, müdahalenin kanuna dayalı olmasıdır. Bu ölçütün sağlanmadığı tespit edildiğinde diğer ölçütler bakımından inceleme yapılmaksızın mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna varılacaktır (*Ford Motor Company*, B. No: 2014/13518, 26/10/2017, § 49).

52. Hak ve özgürlüklerin, bunlara yapılacak müdahalelerin ve sınırlandırmaların kanunla düzenlenmesi bu haklara ve özgürlüklere keyfi müdahaleyi engelleyen, hukuk güvenliğini sağlayan demokratik hukuk devletinin en önemli unsurlarından biridir (*Tahsin Erdoğan*, B. No: 2012/1246, 6/2/2014, § 60). Kanunun varlığı kadar kanun metninin ve uygulamasının da bireylerin davranışlarının sonucunu öngörebileceği kadar hukuki belirlilik taşıması gerekir. Bir diğer ifadeyle kanunun kalitesi de kanunilik koşulunun sağlanıp sağlanmadığının tespitinde önem arz etmektedir (*Necmiye Çiftçi ve diğerleri*, B. No: 2013/1301, 30/12/2014, § 55). Müdahalenin kanuna dayalı olması, müdahaleye ilişkin yeterince erişilebilir ve öngörülebilir kuralların bulunmasını gerektirmektedir (*Türkiye İş Bankası A.Ş. [GK]*, B. No: 2014/6192, 12/11/2014, § 44).

53. Hukuki güvenlik ile belirlilik ilkeleri, hukuk devletinin ön koşullarındandır. Kişilerin hukuki güvenliğini sağlamayı amaçlayan hukuki güvenlik ilkesi hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar (AYM, E.2013/39, K.2013/65, 22/5/2013; AYM, E.2014/183, K.2015/122, 30/12/2015, § 5). Belirlilik ilkesi ise yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olmasını, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesini ifade etmektedir (AYM, E.2013/39, K.2013/65, 22/5/2013; AYM, E.2010/80, K.2011/178, 29/12/2011).

54. Mirasçılık belgesinin iptal edilmesine ilişkin *Ioanis Maditinos* başvurusunda Anayasa Mahkemesi, derece mahkemelerinin olay tarihi itibarıyla yürürlükte olan kanun hükümleri çerçevesinde karşılıklılık ilkesi yönünden Yunanistan'da Türk vatandaşlarının miras yoluyla mal edinemedikleri yönünde açık bir tespit olmamasına rağmen mirasçılık belgesinin iptal edilmesinin kanuni dayanağını makul ve yeterli bir gerekçe ile ortaya koyamadıklarını ifade etmiştir. Bu hâliyle 2644 sayılı Kanun'un 35. maddesinin yeterince öngörülebilir biçimde uygulanmadığına dikkat çekilmiş ve başvurunun mirasçılığının tanınmaması suretiyle mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin öngörülebilir bir kanuni dayanağının bulunmadığı değerlendirilmiştir (*Ioanis Maditinos*, § 63).

ii. İlkelerin Olaya Uygulanması

55. Başvurucular, mirasçılık belgesi verilmemesi nedeniyle murislerine ait tereke üzerindeki haklarını kullanamamaktan yakınmaktadırlar. Uyuşmazlık konusunu, karşılıklılık ilkesi bulunmaması nedeniyle mirasçılık belgesi verilmesi talebinin reddi oluşturmaktadır. Dolayısıyla bireysel başvurunun incelenmesi bu çerçevede yapılacaktır.

56. Mahkeme, Suriye uyruklu kişilerin mal varlığına el konulduğunu ve Türk vatandaşlarının da Suriye'de taşınmaz edinim hakkı olmadığını belirterek Suriye uyruklu kişilerin Türkiye'de mal edinmelerine imkân bulunmadığından başvuru veraset belgesi talebini reddetmiştir. Daire de başvuruların temyiz itirazlarını reddederek usul ve yasaya uygun olduğunu belirttiği hükmün onanmasına karar vermiştir.

57. 1062 sayılı Kanun ile Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının mülkiyet haklarını sınırlayan devletlerin Türkiye'deki vatandaşlarının mülkiyet haklarının misliyle karşılık olmak üzere sınırlanabileceği öngörülmüştür. 1062 sayılı Kanun'a dayalı olarak çıkarılan 1966 tarihli Yönetmelik'in 1. maddesinde Suriye uyruklu bütün kişilerin Türkiye'de bulunan taşınmaz ve taşınır -zati ve ev eşyası hariç- malları ile bütün hak ve menfaatlerine Hazinece el konulduğu düzenlenmiştir. El konulan mallarının idaresi hakkında da daha sonra bir yönetmelik çıkarılarak söz konusu malların nasıl idare edileceği düzenlenmiştir.

58. Yukarıda değinilen mevzuata göre Suriye uyruklu kişilerin mal edinmelerine ilişkin birtakım kısıtlamalar getirilmiştir. Bununla birlikte Yargıtay içtihadına göre (bkz. §§ 26-30) mirasçılık belgesi verilmesi taleplerinde mirasçılardan Suriye vatandaşı olmalarının söz konusu belgenin verilmesine bir engel oluşturmadığı kabul edilmektedir. Bu kapsamda Daire kararlarında 1062 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1966 tarihli Yönetmelik'teki kısıtlamalar belirtilmek suretiyle muris ile irs ilişkisini gösterecek mirasçılık belgesi verilmesi gerektiği açıklanmıştır.

59. Somut olayda ise başvuru veraset belgesi verilmesi talebi Suriye uyruklu kişilerin taşınmaz mal edinmelerine imkân bulunmadığı gerekçesiyle reddedilmiş ve temyiz itirazını inceleyen Daire, kararı onamıştır. Ancak derece mahkemeleri kararlarında, süregiden içtihattan ayrılarak neden farklı bir değerlendirme yapıldığına ilişkin herhangi bir gerekçe ortaya konulmamıştır.

60. Sonuç olarak yerleşik içtihattan ayrılmak suretiyle karşılıklılık ilkesi bulunmadığı belirtilerek başvuru veraset belgesi verilmemesinin kanuni dayanağının derece mahkemelerince makul ve yeterli bir gerekçe ile ortaya konulmadığı görülmektedir. Bu hâliyle ilgili Kanun'un somut olayda belirli ve öngörülebilir bir şekilde uygulanmadığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla mirasçılık belgesi verilmemesi suretiyle başvuruların mülkiyet hakkına yapılan müdahalenin öngörülebilir bir kanuni dayanağının bulunmadığı değerlendirilmiştir. Varılan sonuca göre müdahalenin meşru bir amacının veya ölçülü olup olmadığının değerlendirilmesine gerek görülmemiştir.

61. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

3. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

62. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Esas inceleme sonunda, başvuru hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir...”

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvuru lehine

tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir.”

63. Başvurucular; ihlalin tespiti, yargılamanın yenilenmesi ve murise ait taşınmazın gerçek değeri karşılığında maddi tazminat verilmesi talebinde bulunmuştur.

64. Anayasa Mahkemesinin *Mehmet Doğan* ([GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018) kararında ihlal sonucuna varıldığında ihlalin nasıl ortadan kaldırılacağı hususunda genel ilkeler belirlenmiştir. Anayasa Mahkemesi diğer bir kararında ise bu ilkelerle birlikte ihlal kararının yerine getirilmemesinin sonuçlarına da değinmiş ve bu durumun ihlalin devamı anlamına geleceği gibi ilgili hakkın ikinci kez ihlal edilmesiyle sonuçlanacağına da işaret etmiştir (*Aligül Alkaya ve diğerleri (2)*, B. No: 2016/12506, 7/11/2019).

65. Bireysel başvuru kapsamında bir temel hakkın ihlal edildiğine karar verildiği takdirde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırıldığından söz edilebilmesi için temel kural, mümkün olduğunca eski hâle getirmenin yani ihlalden önceki duruma dönülmesinin sağlanmasıdır. Bunun için ise öncelikle ihlalin kaynağı belirlenerek devam eden ihlalin durdurulması, ihlale neden olan karar veya işlemin ve bunların yol açtığı sonuçların ortadan kaldırılması, varsa ihlalin sebep olduğu maddi ve manevi zararların giderilmesi, ayrıca bu bağlamda uygun görülen diğer tedbirlerin alınması gerekmektedir (*Mehmet Doğan*, §§ 55, 57).

66. İhlalin mahkeme kararından kaynaklandığı durumlarda Anayasa Mahkemesi, 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrası ile Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 79. maddesinin 1 numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere kararın bir örneğinin ilgili mahkemeye gönderilmesine hükmeder. Anılan yasal düzenleme, usul hukukundaki benzer hukuki kurumlardan farklı olarak ihlali ortadan kaldırmak amacıyla yeniden yargılama sonucunu doğuran ve bireysel başvuruya özgülenen bir giderim yolunu öngörmektedir. Bu nedenle Anayasa Mahkemesi tarafından ihlal kararına bağlı olarak yeniden yargılama kararı verildiğinde usul hukukundaki yargılamanın yenilenmesi kurumundan farklı olarak ilgili mahkemenin yeniden yargılama sebebinin varlığını kabul hususunda herhangi bir takdir yetkisi bulunmamaktadır. Dolayısıyla böyle bir karar kendisine ulaşan mahkemenin yasal yükümlülüğü, ilgilinin talebini beklemeksizin Anayasa Mahkemesinin ihlal kararı nedeniyle yeniden yargılama kararı vererek devam eden ihlalin sonuçlarını gidermek üzere gereken işlemleri yerine getirmektir (*Mehmet Doğan*, §§ 58,59; *Aligül Alkaya ve diğerleri (2)*, §§ 57-59, 66,67).

67. İncelenen başvuruda, mirasçılık belgesi verilmemesi nedeniyle mülkiyet hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Dolayısıyla ihlalin mahkeme kararından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

68. Bu durumda mülkiyet hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Yapılacak yeniden yargılama ise bireysel başvuruya özgü düzenleme içeren 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına yöneliktir. Bu kapsamda yapılması gereken iş yeniden yargılama kararı verilerek Anayasa Mahkemesini ihlal sonucuna ulaştıran nedenleri gideren, ihlal kararında belirtilen ilkelere uygun yeni bir

karar verilmesinden ibarettir. Bu sebeple kararın bir örneğinin yeniden yargılama yapılmak üzere Bakırköy 10. Sulh Hukuk Mahkemesine (E.2010/222, K.2010/1413) gönderilmesine karar verilmesi gerekmektedir.

69. Yeniden yargılama yapılmasına karar verilmesi yeterli bir giderim oluşturduğundan ayrıca tazminata hükmedilmesine gerek görülmemiştir.

70. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 257,50 TL harç ve 3.000 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 3.257,50 TL tutarındaki yargılama giderinin başvuruçulara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Mülkiyet hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,**

B. Anayasa'nın 35. maddesinde güvence altına alınan mülkiyet hakkının **İHLAL EDİLDİĞİNE,**

C. Kararın bir örneğinin mülkiyet hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Bakırköy 10. Sulh Hukuk Mahkemesine (E.2010/222, K.2010/1413) **GÖNDERİLMESİNE,**

D. Başvuruçuların tazminat taleplerinin **REDDİNE,**

E. 257,50 TL harç ve 3.000 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 3.257,50 TL yargılama giderinin başvuruçulara **MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,**

F. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvuruçunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal **FAİZ UYGULANMASINA,**

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına **GÖNDERİLMESİNE** 2/6/2020 tarihinde **OYBİRLİĞİYLE** karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL